

KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA

VALMISTELUVAIHEEN NÄHTÄVILLÄ OLO 10.1.–10.2.2023

Keuruun seurakunta

- Lamposaaren kaavamerkintä tulee olla VR:n sijasta RM, jolloin se mahdollistaa nykyisen saarella oleviin rakennuksiin tukeutuvan toiminnan kehittämisen
- Kiviniemessä ns. Otavanrannan kaavamerkintä suojelualueen molemmin puolin tulee olla M:n sijaan AP
- Otavalla rautatien ja vt. 23:n välinen alue tulee olla kaavamerkinnältään TP
- Karjolahden ympäristö ja Ilovuori-Mäntymäki luonnonsuojelualueen pohjoisen puolinen alue tulee laajentaa TP-alueeksi ja mahdollistaa Ilvestien kohdalla oleva rautatien ylikäytävän purkaminen ohjaamalla kulku Mäntymäkeen Yliahon kautta
- Karjolan teollisuusalueen laajennus luoteeseen ja pohjoiseen
- Kivelässä AP-kaista ns. hyppymäen päälle, kulkuyhteys Otonkaarten talojen takaa
- Kolhontiellä Korpisaaren jälkeen AP-aluetta laajennetaan tien pohjoispuolella M-alueen rajaan asti
- Vanhan Keuruun alueella rautatien ja vt. 23:n välissä rakennukset eivät saa nousta liian korkeiksi kirkon lähellä

Kirkkoneuvosto on täydentänyt lisäksi lausuntoaan seurakuntatalon kaavamerkinnän osalta seuraavasti: ”SR-merkintä tulee poistaa, koska suunniteltavassa peruskorjauksessa nähdään välttämättömäksi muuttaa kattorakenteen muotoa rakennuksen säilymisen turvaamiseksi mm. ilmastointijärjestelmän tilatarpeiden vuoksi.”

Vastine:

Mielipide otetaan huomioon osoittamalla Lamposaaren kohdemarkinnalla rm pieni alue rakennuksen pihapiiriin.

Kiviniemeen ei voida osoittaa uutta AP-aluetta liikenneturvallisuussyistä. Kiviniemen itäosassa on lisäksi tulvavaara-aluetta. Ei muutosta.

Mäntymäen ja Karjolahden välinen alue kuuluu maisemaselvityksen mukaisiin keskeisiin luonto- ja virkistysalueisiin, eivätkä maaperän ominaisuudet ja liikenneolosuhteet tue lammen ympäristön rakentamista. TP-aluetta voidaan kuitenkin laajentaa vähäisessä määrin nykyiseen tonttirakenteeseen tukeutuen.

Kivelässä AP-alue voidaan osoittaa esityksen mukaisesti.

Karjolan teollisuusaluetta on jo kaavaluonnoksessa laajennettu luoteeseen ja pohjoiseen. Ei muutosta.

Kolhontien varren AP-aluetta ei voida laajentaa liikenneturvallisuussyistä. Ei muutosta.

Seurakuntatalon suojelumerkintä on poistettu kaavaluonnoksesta.

Kirkon lähelle rautatien ja vt 23:n väliin suunniteltavien rakennusten korkeuden määrittäminen kuuluu yleiskaavan sijasta asemakaavatasolle. Ei muutosta.

Keurusseudun Luonnonystävät ry

Lausunnossa korostetaan vesi-, ranta- ja metsänäkymien mahdollisimman luonnonmukaisena säilyttämisen tarvetta. Keuruun ja Keurusselän matkailuarvon ylläpitämiseksi pidetään tarpeellisena jättää Ahtolan sataman ja Keurusselän hotellin välillä rannat rakentamatta. Lisäksi kasveille, linnuille ja muille eläimille tärkeät biotoopit on otettava kaavassa huomioon.

Kaavamerkintöihin esitetään seuraavia muutoksia:

- Peurunniemen retkeilyalue: VL/s (lähivirkistysalue, jolla ympäristö ja sen suojeltavat arvot säilytetään)
- Pirttiniemi: VL/s
- Morrinojan alue ja Kolhontien itäpuolinen rinnealue: VL/s
- Pöyhölän suojelualue: SL
- Kyöstää, Lamposaaren itäranta ja Kekkonen: SL
- Varissaaren eteläpää: VL/s
- Haitonranta: EV
- Ämmäniemi ja Melonsaaren Juurikkasalmen alue: VL/s
- Juurikkaniemi - liito-oravan pesimä- ja suoja-alue: S
- Tarhian Kirkkosaari, Isonsaaren länsipuolinen alue sekä eteläpuolinen pikkusaari: VL/s
- Kurkiniemen liito-orava-alue: S
- Jaakonsuon puhdistamon alue (linnustollisesti arvokas, hoidettava): S

Ulkoilureitteihin esitetään täydennyksiä (Mäntymäentie-Karjolampi, Ilovuoren ylitys ja Haiton uimarannan tie - Pöyhöläntie). Lisäksi toivotaan venepaikkaa Nyssänniemeen Mestarintien päähän.

Lausunnossa huomautetaan vielä, että tarkempi linnusto- ja kasvistoinventointi on tarpeen tehdä Peurunniemen retkeilyalueen pohjoisosaan ja Morrinojan alueelle sekä Kolhontien itäpuoliselle rinnealueelle.

Vastine:

Peurunniemi, Morrinojan alue ja Kolhontien itäpuolinen rinnealue soveltuvat paremmin retkeily- ja ulkoilualueiksi kuin lähivirkistysalueiksi, jotka on tarkoitettu ”rakennettujen alueiden välittömässä läheisyydessä tapahtuvaan päivittäiseen ulkoiluun, virkistykseen, leikkiin ja luonnon kokemiseen”. Luontoselvityksessä tunnistetut metsäluontokohteet on esitetty kaavaluonnoksessa rasteroituina alueina ja metsälakikohteet sekä liito-oravan elinympäristöt luo-1 ja luo-2 -merkinnöillä.

Pöyhölään on merkitty suojelualue SL, kuten lausunnossa on edellytetty. Varissaaren eteläpäähän on merkitty liito-oravan elinympäristö (luo-2). Ämmäniemi ja Melonsaaren Juurikkasalmen alue sekä Tarhian Kirkkosaari on osoitettu kaavaluonnoksessa rasteroituina arvokkaina metsäluontokohteina.

Luontoselvityksen tekijän mukaan Kurkiniemen liito-oravareviiri vaikuttaa kadonneen metsähakkuiden jälkeen. Tilanne on ollut sama jo vuonna 2017, jolloin liito-oravatilannetta on selvitetty tarkemmin. Ei muutosta.

Jaakonsuon puhdistamon alueen vanhat altaat on osoitettu kaavassa tärkeänä lintualueena.

Ulkoilureitistöä on täydennetty Ilomäen kohdalla. Kaavojen mahdolliset yksittäiset venepaikat osoitetaan yleiskaavoituksen sijasta asemakaavatasolla.

Lausunnossa mainitut Peurunniemen pohjoisosa, Morrinojan alue ja Kolhontien itäpuolinen rinnealue, joille on edellytetty tehtäväksi tarkempi linnusto- ja

kasvustoinventointi, sisältyvät uuteen koko osayleiskaava-alueen kattavaan luontoselvitykseen.

Väylävirasto

Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavaluonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Osayleiskaavan suunnittelualue käsittää Keuruun keskustan asemakaava-alueen laajennusalueineen. Merkittävin asemakaavan ulkopuolinen laajentuma kattaa taajaman länsipuolisen vyöhykkeen Kivilahdesta etelään Keurusselän ranta-alueelle siten, että Sikoniemi jää alueen eteläisimmäksi osaksi. Osayleiskaavan päätarkoituksena on maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja toimintojen yhteensovittaminen sekä rakentamisen ohjaus. Kaavalla halutaan luoda edellytykset keskusta-alueen monipuoliselle asumiselle, työnteolle, palveluille, virkistytymiselle ja liikenteelle ottaen huomioon kaupungin infrastruktuurin taloudellisuuskäsitteet ja ympäristösekä muut vetovoimatekijät.

Radan kanssa risteävät kulkuyhteydet

Osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu useampi kulkuyhteys, joka risteää Jyväskylä – Haapamäki - radan kanssa kohdassa, jossa ei nykytilanteessa ole taso- tai eritasoristeystä. Kaavaluonnoksessa on suunnittelualueen itäosaan osoitettu Roominkorpi -nimisen tasoristeyksen läheisyyteen radan kanssa risteävä moottorikelkkailureitti sekä tämän länsipuolelle Karjolammen ympäristöön radan kanssa risteävä ulkoilureitti. Lisäksi kaavaluonnoksessa on osoitettu suunnittelualueen länsiosassa radan kanssa risteävä ulkoilureitin yhteystarve.

Väylävirasto muistuttaa, että rautatien ylittäminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen osoitettujen taso- tai eritasoristeysten kautta. Rautatien ylittäminen muualta ja rautatiealueella asiaton liikkuminen on raideliikennelain 174 §:n mukaisesti rangaistavaa. Uusien tasoristeyksien rakentaminen sekä olemassa olevien tasoristeysten siirtäminen tai käyttötarkoituksen muuttaminen edellyttää aina Väyläviraston lupaa (ratalaki 28 a §). Lisäksi rautatien ylittäminen tasoristeyksessä moottorikelkalla tai muulla maastoajoneuvolla edellyttää ratalain 28 c §:n mukaista lupaa rautatien ylittämiseen. Ylityslupa voidaan myöntää vain, jos lupaehdoin varmistetaan, että maastoajoneuvon käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta. Käytännössä ylitysluvan myöntämisen edellytyksenä moottorikelkoille on erityisen kansirakenteen toteuttaminen tasoristeykseen, jottei moottorikelkan jalakset vaurioita radan rakenteita.

Väylävirasto huomauttaa, että osayleiskaavassa radan kanssa risteävät kulkuyhteydet tulee lähtökohtaisesti osoittaa risteämäänsä radan kanssa nykyisten taso- tai eritasoristeysten kohdalta. Mikäli kulkuyhteyksiä osoitetaan risteämäänsä radan kanssa sellaisissa kohdissa, joissa ei nykytilanteessa ole luvallista radan ylityspaikkaa, tulee osayleiskaavatyön yhteydessä selvittää uuden tasoristeysluvan saannin edellytykset. Lisäksi ennen moottorikelkkareitin perustamista tulee hakea Väylävirastolta lupaa rautatien ylittämiseen.

Vesiväylät

Väylävirasto pitää hyvänä, että Väyläviraston ylläpitämät, osayleiskaavan suunnittelualueella sijaitsevat, vesiväylät on merkitty osayleiskaavaluonnoksen kaavakartalle. Suunnittelualueelle kulkee Mänttä - Keuruu -venereitti, jonka merkitsemisessä käytetty kiinteä merenkulun turvalaite, kummeli, sijaitsee Pöyhölässä kaavaluonnoksessa osoitetulla matkailupalveluiden alueella (RM). Väylävirasto toteaa, että väylämerkkejä ei saa maastosta poistaa eikä niiden näkemäalueelle saa tehdä näkyvyyttä heikentäviä esteitä.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:

Lausunnossa esiin nostetut radan kanssa risteävät kulkuyhteydet on uudessa kaavaluonnoksessa linjattu uudelleen tai poistettu. Kaavan itäosan ulkoilu- ja moottorikelkkareitit on muutettu Roominkorven tasoristeyksen kautta kulkeviksi. Suunnittelualan länsiosassa radan kanssa risteävä ulkoilureitin yhteystarve on jätetty kaavasta pois.

Keski-Suomen museo

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä: Keuruun vanha keskusta ja Otavan kirjapainokylä. Museoviraston laatiman valtioneuvoston VAT-päätöksessä todetun inventoinnin mukaisia aluerajauksia on kaavassa tarkennettu alueita pienentämällä. Kyseinen toimenpide ei huolehdi valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen turvaamisesta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti. Aluerajauksen muuttaminen ei ole kaupungin yksipuolisesti tekemänä mahdollinen.

Ympäristöministeriön muistiossa VN/7642/2020-YM-1 todetaan: ”Yleis- ja asemakaavoituksessa aluerajauksia on usein tarpeen täsmentää suunnittelutarkkuuden kasvaessa. Oleelliset muutokset tulee perustella ja käsitellä viranomaisneuvottelussa tai olemalla muutoin yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä Museovirastoon tai alueelliseen vastuumuseoon. Muistakin alueen arvojen säilymiseen vaikuttavista kaavoituksessa huomioon otettavista seikoista on hyödyllistä olla yhteydessä näihin tahoihin hyvän lopputuloksen varmistamiseksi.”

Kaavaluonnoksessa ei ole lainkaan suunnittelu-, rakentamis- ja suojelumääräyksiä. Kaavassa tulee olla määräykset, joilla on ohjausvaikutus tarkempien kaavojen tavoitteisiin. Määräysten tulee turvata myös suojelutavoitteet alueilla, joita ei tulla asemakaavoittamaan.

Osayleiskaavassa suojeltavaksi merkittyjen ja ilman suojelua jääneiden kohteiden valinta ei perustu laadittuihin selvityksiin eikä sitä perustella kaavaselostuksessa. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan rakennetun kulttuuriympäristön arvojen ja ominaispiirteiden turvaaminen suojelumerkinnöin tulee perustua osayleiskaavan selvityksiin, ja tästä poikkeaminen tulee tehdä vain perustelluista ja painavista syistä, jotka on ilmaistava kaavaselostuksessa.

Muinaismuistokohteet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet tulee kaavassa erottaa toisistaan omiksi merkinnöiksi. Suojeltavat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet tulee merkitä merkinnällä ”sr”. Merkintä tulee osoittaa rakennuskulttuuriselvityksessä mainittuihin kohteisiin ja varustaa asianmukaisella kaavamääräyksellä. Mikäli osayleiskaavan mittakaavan johdosta kohdekohtainen suojelumerkintöjen esittäminen RKY-alueilla ei onnistu, tulee RKY-alueen merkintään sisällyttää suojelutavoitteita esittävä määräys.

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on jätetty kaavassa huomiotta lukuun ottamatta Hotelli Keurusselän hotellirakennusta. Museo edellyttää, että rakennuskulttuuriselvityksen mukaiset maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt merkitään aluesuojelumerkinnällä, johon liitetään kulttuurihistoriallisen rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti huomioon ottava kaavamääräys.

Keuruun vanhan kirkon ympäristön kortteli on esitetty merkinnällä S: ”suojelualue”. Kirkon ja sen ympäristön hyvin herkän kulttuuriympäristön arvojen turvaamiseksi samalla merkinnällä tulee merkitä itäpuolinen suojeltavien asuinrakennusten kortteli, jossa on lainvoimaisessa asemakaavassa merkintä S-1: Alue, jolla ympäristö säilytetään. Rannan merkintä VL: lähivirkistysalue tulee ulottaa lainvoimaisen asemakaavan mukaisesti Lapinsalmen siltaan asti.

Keuruun rautatieasema-alue on aiemmin ollut suojeltu valtakunnallisesti merkittävistä asema-alueista solmitun rautatiesopimuksen perusteella. Sopimus on rauennut kiinteistöjen tultua myydyksi, ja

asemaympäristöjen suojelu tulee toteuttaa kaavoituksella. Museovirasto on määritellyt suojelutavoitteet rakennusten myynnin yhteydessä.

Kaavaselostuksessa on esitetty bussi- ja syöttöliikenteen järjestelyt nykyisen rautatieaseman yhteyteen. Alue on tarkoitukseen kovin ahdas. Talousrakennuksen kiertävä ratkaisu on kömpelö ja heikentää asemarakennuksen, siihen liittyvän talousrakennuksen ja laiturirakenteiden kulttuurihistoriallisia arvoja. Suunniteltu odotuspaviljonki sijoittuu asemarakennuksen ja tavara-aseman välissä sijaitsevan istutusalueen paikalle, jota tulee Museoviraston määrittelemien suojelutavoitteiden mukaan vaalia. Myös tavara-aseman itäpuolelle suunnitellun pysäköintialueen osalta on otettava huomioon alueen puutarhahistorialliset arvot, jotka tulee selvittää ennen tarkempaa suunnittelua.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Keski-Suomen museo pitää kaavaluonnosta puutteellisena niin selvitysten, kaavakartan, kaavamerkintämääräysten kuin kaavaselostuksen osalta. Kaavakartalta puuttuvat kokonaan jo tunnetut ja muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Rauhoitetut, kiinteät muinaisjäännökset tulee merkitä oikeusvaikutteiselle kaavakartalle.

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kirjattu arkeologinen inventointi/selvitys on jätetty tekemättä. Tämä tulee tehdä koko kaava-alueelta ennen kaavaehdotusvaihetta. Arkeologisen inventoinnin raportti tulee hyväksyttävä Keski-Suomen museossa ennen raportin tietojen käyttöä kaavan tausta-aineistona. Hyväksytyt inventoinnin tulokset tulee esittää sekä suoraan kaavaselostuksessa tai kaavaselostuksen liitteenä että kaavakartalla siten, miten maankäyttö ja rakennuslaki (132/1999) ja muinaismuistolaki (295/1963) edellyttävät.

Kaavaluonnoskartalla on yhdistetty kiinteät muinaisjäännökset ja rakennettu kulttuuriympäristö saman kaavamerkinnän alle ilman tarkentavaa ja ohjaavaa kaavamääräystä. Kiinteiden muinaisjäännösten rauhoitusta ja rakennetun kulttuuriympäristön tarkempaa suojelua ohjaavat eri lait. Tämän vuoksi muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset tulee merkitä kaavakartalle omalla merkinnällä ”sm” ja varustaa nämä kohteet turvaavalla kaavamääräyksellä.

Vastine:

Lausunnossa siteeratun ympäristöministeriön muistion VN/7642/2020-YM-1 mukaan ”Yleis- ja asemakaavoituksessa aluerajauksia on usein tarpeen täsmentää suunnittelutarkkuuden kasvaessa. Oleelliset muutokset tulee perustella ja käsitellä viranomaisneuvottelussa tai olemalla muutoin yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä Museovirastoon tai alueelliseen vastuumuseoon.” Kaavoittaja katsoo, että osayleiskaavaprosessi siihen sisältyvine neuvotteluineen vastaa em. muistiossa mainittua yhteydenpitotarvetta Keski-Suomen ELY-keskukseen ja Keski-Suomen museoon.

Keuruun keskustan RKY-alueiden rajaukset on Museoviraston tekemässä inventoinnissa määritelty yleispiirteisesti. Kaavaluonnosta laadittaessa on arvioitu, että rajauksia on mahdollista tarkistaa siten, että näihin alueisiin sisällytetään pelkästään varsinaiset rakennetut kulttuuriympäristökokonaisuudet ilman niiden ulkopuolisia rakentamattomia alueita. RKY-alueet on esitetty luonnoksessa rasteroituna ilman tarkkaa viivarajausta.

Keuruun vanhan keskustan RKY-aluerajaus on määritelty aikanaan siten, että siihen ovat tulleet mukaan myös rautatieaseman itäpuolinen rakentamaton metsäalue ja lounaispuolinen rakentamaton alue. Kirkon koillispuolella sijaitseva Kuvanäyttämö on jo purettu, minkä vuoksi RKY-alue on tällä kohtaa supistettavissa. Ei muutosta kaavaluonnokseen.

Museoviraston inventoinnin mukaiseen Otavan kirjapainokylän RKY-aluerajaukseen on sisällytetty runsaasti maa- ja metsätalouskäytössä olevia alueita. Kaavakartalla RKY-

alue on esitetty vain varsinaista rakennettua ympäristöä koskevana. Ei muutosta kaavaluonnokseen.

Kaavaluonnokseen on lisätty siitä aiemmin puuttuneet suunnittelu-, rakentamis- ja suojelumääräykset. Muinaismuistokohteet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on erotettu kaavaluonnoksessa toisistaan omilla merkinnöillään.

Maakunnallisesti arvokkaista rakennuksista kaavakartalla on osoitettu vain hotelli Keurusselän vanha osa ja entinen kunnantoimisto (ns. Lapin talo) eli kohteet, joiden suojelu on paikalliset resurssit huomioon ottaen mahdollista. Hotellialueen uudempien osien, lämpövoimalan ja päiväkodin alueiden kaavamerkinnot ovat niiden nykyistä käyttötarkoitusta vastaavat. Entiselle varuskunta-alueelle on sijoittunut useita yrityksiä, jotka toiminnallaan vastaavat parhaiten rakennetun ympäristön säilymisestä. Osa kiinteistöistä on kuitenkin vajaakäytössä tai käyttämättömänä.

Kaavaselostuksen kuva 5.8 rautatieaseman ympäristön bussi- ja syöttöliikenteen järjestelyistä sekä pysäköintialueista on Keuruun vanhan keskustan masterplan-hankkeessa laadittu alustava luonnos. Kuva on poistettu selostuksesta.

Kuten lausunnossa todetaan, on kaavaluonnos arkeologisen kulttuuriperinnön osalta puutteellinen. Museon edellyttämä koko kaava-alueen kattava arkeologinen selvitys tullaan laatimaan ja sen tulokset ottamaan huomioon tulevassa osayleiskaavaehdotuksessa. Ehdotuksessa tullaan ottamaan huomioon myös kiinteitä muinaisjäännöksiä ja rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat kaavamerkintöihin ja -määräyksiin liittyvät kommentit.

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry

1. Johdanto

Kaava on säilynyt merkittävimmitään osin samana kuin alustavassa luonnosvaiheessa, joten toistamme siinä vaiheessa antamamme lausunnon muutamien täydennyksin. Merkittävin täydennys on se, että Metsähallituksen luontokohteiksi määrittelemät kohteet tulee merkitä kaavaan luontokohteina.

Kaavassa arvioidaan realistisesti Keuruun tulevaisuutta. Keuruun väkiluku on ennemmin vähenemään kuin kasvamaan päin. Nykyisessä tilanteessa on järkevää, että rakentamista uusille alueille kaavoitetaan hyvin vähän ja lähivirkistysalueiden merkitystä korostetaan. Virkistysalueita on lisätty alustavasta kaavaluonnoksesta. Tässä suhteessa kaava on onnistunut.

Kaavan on tarkoitus ohjata alueen maankäyttöä vuoteen 2040 asti. Suomi on vahvasti sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä ja suojelemaan tiukasti 10 % kaikista elinympäristöistä. Kaavaluonnoksen perusteella nämä tavoitteet eivät kaava-alueella toteudu. Valtion ja kaupungin mailta tulee merkitä kaavaan lisää luonnonsuojeluun varattavia alueita. Myös seurakunnan mailloa olevat arvokkaat luontokohteet ansaitsevat luontoarvot paremmin turvaavia merkintöjä. Koko kaava-alueelta tulisi selvittää arvokkaimmat luontokohteet elinympäristötasolla.

2. Kaavassa osoitettavat luontokohteet

Kaava-alueella on runsaasti Metsähallituksen alue-ekologisen suunnitelman luontokohteita, jotka on rajattu kokonaan metsätaloustoimien ulkopuolelle niillä olevan arvokkaan luonnon suojelemiseksi. Nämä alueet tulee kaavassa merkitä SL-merkinnällä. Metsähallituksen verkkosivuilla <https://www.metsa.fi/maat-javedet/alueiden-kayton-suunnittelu/alue-ekologinen-suunnittelu/> kerrotaan mm., että ”*Alue-ekologisen verkoston tiedot on julkaistu Metsähallituksen Retkikartta-karttapalvelussa... ..Palvelussa näkyvät kokonaan toiminnan ulkopuolelle rajatut luontokohteet...*”.

Asemakaavoissa olevat luontoarvoja suojaavat merkinnät tulee osoittaa vastaavasti yleiskaavassa. Näitä ovat mm. Pöyhölän pohjoispuolisen puronvarsimetsän SL-merkintä ja Melonsaaren niemien VL-1 merkintä. Kohteiden luontoarvot on aiemmin perustellusti todettu ja ovat edelleen olemassa. Luontoa turvaavien merkintöjen poistaminen tai pois jättäminen romuttaa ajatuksen luonnon säilyttämisen pysyvyydestä verrattuna rakentamismerkintöihin. Merkintöjen poisto voi perustellusti olla mahdollista vain kattavaan selvitykseen perustuen.

3. Luontoarvojen selvittäminen yleiskaavoituksessa

Arvokkaat luontokohteet tulee selvittää kaavoitusta varten, vaikka kohteille ei kohdistetakaan rakentamista. Luonnon huomiointi on yksi kaavoituksen tavoitteista. Luonnon tilasta tulee olla tietoinen, jotta voidaan tarvittaessa kaavoittaa luontoarvoja tukevia merkintöjä. Tietoisuus myös mahdollistaa luontokohteiden huomioinnin, vaikka niitä ei merkittäisikään yleiskaavaan.

Tärkeintä on selvittää luontokohteet elinympäristötasolla rakennepiirteiden avulla sekä olemassa olevan tiedon perusteella. Selvitystä voi täydentää yleispiirteisillä lajistوسelvityksillä.

Osayleiskaava-alueella on useita merkittäviä luontoarvoja sisältäviä kohteita. Linnuston osalta niitä on arvioitu varsin tuoreeltaan. Entisen varuskunnan metsät ja Keuruselkä ovat maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (Aalto 2018, Aalto 2013). Ketvellahti-Kaivoslahti ja Jaakonsuo ovat paikallisesti tärkeitä lintualueita (Aalto 2018). Kaava-alueelta on tiedossa useita liito-oravareviireitä, joita on todettu laajassa liito-oravaselvityksessä vuonna 2016 (Aalto & Aalto) sekä useissa kaavoituksen luontoselvityksissä. Myös tämän osayleiskaavan luontoselvityksessä on löydetty arvokkaita luontokohteita. Tiedossa olevia merkittäviä luontoarvoja ei ole perusteltua jättää merkitsemättä kaavakarttaan.

Taajamien lähellä on usein poikkeuksellisen merkittäviä metsäluontoarvoja, sillä kauempana asutuksesta metsien talouskäyttö on selvästi voimallisempaa. Keuruulla tällaisia suojelemattomia merkittäviä metsäluontokohteita ovat tietenkin entisen varuskunnan – Pöyhölän alue, mutta pienialaisempina myös mm. Melonsaaren pohjoispään niemet, Lamposaari ja Lomahotellin luontopolku. Näillä kaikilla kohteilla korostuvat myös rantaluontoarvot. Sekä valtakunnallisesta että paikallisesta näkökulmasta luontokadon pysäyttämiseksi tulisikin suojella ennen kaikkea näitä arvokkaita luontokohteita.

4. Rannat

Peurunniemen ja Pirttiniemen rantojen säilyttäminen rakentamattomina on erittäin tärkeää. Hienoa, että kaupunki ja Metsähallitus ovat tähän päätyneet. Myös Viikinhovin ja Pöyhölän välinen ranta tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena, joten siihen suunniteltu rakentamisvaihtoehto kannattaisi jättää pois kaavasta. Myöskään lomahotellin luontopolun metsään ei tulisi osoittaa rakentamista.

Rakentamattomat rannat ovat erittäin tärkeitä luonnolle, virkistyskäytölle ja maisemalle. Jotta rantarakentamismäärä ei entisestään kasvaisi tulevaisuuden kaavoituksissa, tulee nyt kaavoittaa myös vahvoja rantaluontoarvoja säilyttäviä merkintöjä.

5. Linnustوسelvitys

Luontoselvityksen (Sweco 2017) linnustوسelvityksessä ei ole kyse selvityksestä, vaan satunnaiskäynnistä. Selvitys ei ole lintulaskentaohjeiden mukainen, vaan kartoituslaskentaa on sovellettu väärin. Keuruun seudulla pesimälinnusto tulee selvittää ennen kesäkuun puolta väliä vähintään kahdella eri aikaisella käynnillä. Kesäkuun lopulla tehdyllä kartoituskäynnillä suuri osa pesimälinnuista jää havaitsematta, sillä lauluaika on ohi ja monilla lajeilla poikueetkin ovat jo pesimäpaikkansa jättäneet.

Selvityksen havaintojen tulkinnessa on kerrottu täysin väärin ja harhaanjohtavasti, että uhanalaisia tai erityisvastuulajeja ei selvityskohteilla pesisi. Selvityksessä havaituista lajeista hömötiainen ja viherpeippo ovat uhanalaisia sekä vuoden 2015 että vuoden 2019 uhanalaisuusluokitusten mukaan (Ympäristöministeriö ym. 2020). Rantasipi ja leppälintu ovat Suomen erityisvastuulajeja.

Linnustoselvityksessä tärkeintä on tunnistaa linnuille tärkeät alueet ja niiden huomiointimahdollisuudet kaavoituksessa. Se vaatii huomattavasti suurempaa asiantuntemusta kuin kartoitusmenetelmän valinta tai uhanalaisuusstatusten selvittäminen. Selvittäjän asiantuntemuksen tulee riittää siihenkin.

Vastine:

Osayleiskaavaa varten on laadittu uusi koko kaava-alueen koskeva luontoselvitys, joka kattaa myös lausunnossa esiin tuodut lisäselvityksiä tarvitsevat kohteet. Selvityksen tulokset on otettu uudessa kaavaluonnoksessa huomioon mm. merkitsemällä kaavakartalle erikseen arvokkaat metsäluontokohteet, metsälain 10 §:n mukaiset kohteet ja liito-oravan elinympäristöt.

Pöyhölän pohjoispuolisen puronvarsimetsä on osoitettu kaavaluonnoksessa SL-merkinnällä, mutta Melonsaaren niemien merkintänä on käytetty arvokkaita metsäluontokohteita tarkoittavaa rasterointia.

Viikinhovin ja Pöyhölän välinen ranta on säilytetty pääosin luonnontilaisena, mutta uusi pientaloalue on nähty kaupungin riittävän tonttitarjonnan vuoksi tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää kaavaluonnokseen. Lausunnossa mainitut kaavan eteläosan loma-asuntoalueet, joista osa sijaitsee lomahotellin luontopolun varrella, ovat voimassa olevan ranta-asetuksen mukaisia, joten ne on säilytetty kaavassa ennallaan. Ei muutosta.

Luontoselvityksen perusteella on arvioitu, että metsälinnuille tärkeiksi todettujen alueiden sijainti entisen varuskunnan ja Pöyhölän seudulla on likipitään vastaava kuin arvokkailla metsäluontokohteilla, eikä niitä ole tämän vuoksi pidetty tarpeellisena osoittaa kaavakartalla omilla merkinnöillään. Jaakonsuon entiset laskeutusaltaat ja Kaivoslahti on merkitty kaavaan tärkeinä lintualueina.

Keurusselän seura ry

Keuruun kotiseutuyhdistys Keurusselän Seura r.y. esittää, että:

Osayleiskaavan asiassa otetaan huomioon Keuruun rautatieaseman historiallinen miljöö sekä lastauslaiturin säilyttäminen. Aseman alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Suunniteltu odotuspaviljonki ei sovellu esitettyyn kohtaan asema- ja makasiinirakennuksen väliin. Mahdollinen linja-autoliikenne ja pysäköintialue tulisi sijoittaa makasiinirakennuksen itäpuolelle.

Keskusta-alueelle suunniteltu liikekeskus, johon tulisi päivittäistavarakauppa sekä huoltoasema tulisi sijoittaa kauemmaksi RKY-alueesta siten, että rakennukset sijoittuisivat radan ja Kangasmannilantien kulmaukseen, Mega marketin kanssa samaan linjaan. Mahdollinen uusi liittymä 23 tielle tulisi sijoittaa vastapäätä Museotien liittymää. Tällöin uuden liikekeskuksen sijoittuminen ei häiritsisi RKY-alueen. Liikekeskuksen ja rautatieaseman väliin suunniteltua kevyenliikenteenväylää ei ole mahdollista sijoittaa suunniteltuun kohtaan, sillä todellisuudessa asemapäällikön talon ja 23 tien väli on liian kapea.

Mahdollinen uusi retkeilyalue tulisi suunnitella ja sijoittaa siten, ettei ampumaurheilukeskuksen toiminta ja kehittäminen vaikeudu. Huomioimalla erityisesti ampuma-alueen vaatima suoja-alue.

Keskustan osayleiskaava-alue tulisi ulottaa koskemaan myös Tiusalan myllyn aluetta.

Vastine:

Kaavaselostuksen kuva 5.8 rautatieaseman ympäristön bussi- ja syöttöliikenteen järjestelyistä sekä pysäköintialueista on Keuruun vanhan keskustan masterplan-hankkeessa laadittu alustava luonnos. Kuva on poistettu selostuksesta.

Kuvassa 5.3 esitetty liikekeskuksen sijoittelu ei ole jatkosuunnittelua sitova. Tonttiliittymien sijaintia ja rakennusten sijoittamista tontille ei määritellä osayleiskaavassa vaan asemakaavassa. Väite, ettei kevytliikenneväylä mahdu asemapäällikön talon ja vt:n 23 väliin ei pidä paikkaansa: väylä mahtuu asemakaavassa määritellylle tiealueelle.

Ampumaurheilukeskuksen toimintamahdollisuudet on otettu kaavaluonnoksessa huomioon.

Kaava-alueen eteläreuna on rajattu siten, että mukaan on otettu Keurusselän ranta-asemakaava-alue, jonka ulkopuolelle Tiusalan mylly jää. Ei muutosta.

Keski-Suomen liitto

Keuruun osayleiskaava-alue käsittää Keuruun keskustan asemakaava-alueen laajennusalueineen. Merkittävin asemakaavan ulkopuolinen laajentuma kattaa taajaman länsipuolisen vyöhykkeen Kivilahdesta etelään Keurusselän ranta-alueelle siten, että Sikoniemi jää alueen eteläisimmäksi osaksi. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ohjaamaan asemakaavoitusta sekä muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Osayleiskaavan tavoitteena on luoda edellytykset keskusta-alueen monipuoliselle asumiselle, työnteolle, palveluille, virkistytymiselle ja liikenteelle.

Osayleiskaavaluonnoksessa on uutta pientaloasumista osoitettu Keurusselän rantaan (Pöyhölä eteläpuoli) sekä Ketvelrantaan (Juurikkaniemi). Kerrostalorakentaminen painottuu kaavaluonnoksessa ydinkeskustaan lähelle palveluja. Elinkeinoelämän vaatimat tontti- ja tilatarpeet säilyvät nykyisellä tasolla. Kaavaratkaisu mahdollistaa kuitenkin työpaikka-alueissa pieniä laajennuksia Sysivuoressa, Yliahossa ja Karjolassa. Virkistykseen liittyen kaavaluonnoksessa osoitetaan laaja Peurunniemestä Kiviniemeen ulottuva retkeily- ja ulkoilualueen varaus (VR).

Keuruun osayleiskaava-aluetta koskee useampi lainvoimaisen (lainvoima 28.1.2020) Keski-Suomen maakuntakaavan merkintä. Osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on yleisellä tasolla kuvattu maakuntakaavoituksen suunnittelutilanne ja suunnittelualuetta koskevat maakuntakaavan varaukset. Keski-Suomen maakuntakaava oikeusvaikutteisena kaavana ohjaa osayleiskaavan laadintaa, joten kaavaselostuksessa tulisi selkeämmin avata suunnittelualuetta koskevat maakuntakaavan merkinnät ja niihin liittyvät määräykset sekä lisäksi koko maakuntaa koskevat määräykset. Lisäksi kaavaselostukseen on hyvä vielä tarkemmin avata sitä, kuinka osayleiskaavaratkaisu edistää ja toteuttaa maakuntakaavan tavoitteita.

Osayleiskaavaluonnoksessa on pääosin otettu huomioon lainvoimaisen maakuntakaavan varaukset. Keski-Suomen liitto toteaa, että osayleiskaavan jatkovalmistelussa tulee Seveso III direktiivin mukaisena T/kem-kohteena huomioida myös Karjolan alueella toimiva Palo- ja Vesitekniikka PA-VE Oy. Ajantasainen tieto Seveso III-direktiivin mukaisista laitoksista ja niiden konsultointivyöhykkeistä löytyy Tukesin (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto) nettisivuilta. Maakuntakaavan koko maakuntaa koskevan Kulttuuriympäristö-määräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tunnetut muinaisjäännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta. Maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa. Maakuntakaavan alueluettelon mukaiset kohteet on huomioitava yleiskaavassa. Virkistykseen liittyen maakuntakaavassa on myös osoitettu vesiretkeilyreitti Keurusselälle. Tämä on hyvä osayleiskaavan jatkovalmistelussa ottaa huomioon. Lisäksi Keski-Suomen liitto toteaa, että kaavaratkaisun tulkintaa vaikeuttaa se, että kaavamerkintöjen määräykset puuttuvat valmisteluvaiheen aineistosta.

Muilta osin Keski-Suomen liitolla ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta.

Vastine:

Kaavaselostuksessa on avattu tarkemmin maakuntakaavan osayleiskaava-aluetta koskevia merkintöjä ja määräyksiä sekä kaavaratkaisun tavoitteiden mukaisuutta.

Maakunnallisesti arvokkaista rakennuksista kaavakartalla on osoitettu vain hotelli Keurusselän vanha osa ja entinen kunnantoimisto (ns. Lapin talo) eli kohteet, joiden suojelu on paikalliset resurssit huomioon ottaen mahdollista. Hotellialueen uudempien osien, lämpövoimalan ja päiväkodin alueiden kaavamerkinnot ovat niiden käyttötarkoitusta vastaavat. Entiselle varuskunta-alueelle on sijoittunut useita yrityksiä, jotka toiminnallaan vastaavat parhaiten rakennetun ympäristön säilymisestä. Osa kiinteistöistä on kuitenkin vajaakäytössä tai käyttämättömänä. Keuruun Kuvanäyttämö on huonokuntoisena ja ilman käyttötarkoitusta jääneenä purettu vuonna 2023.

Juurikkaniemen sairaalan omistava Keski-Suomen hyvinvointialue on teettänyt sairaalarakennuksesta asbestikartoituksen ja haitta-ainetutkimuksen sekä rakennusteknisen kuntotutkimuksen. Selvityksissä rakennuksessa on havaittu sekä asbestia että PAH-yhdisteitä. Kiinteistö on myös vaikeasti uudiskäyttöön muunnettavissa ja siinä on runsaasti kosteusteknisiä puutteita ja laaja-alaisia mikrobivaurioita. Selvitysten laatija WSP Finland Oy toteaa, ettei rakennuksen kunnostaminen uusiokäyttöön ole taloudellisesti järkevää, sillä korjauskustannukset nousisivat hyvin todennäköisesti uudisrakentamista korkeammiksi, ja suosittelee selvityksessään sen purkamista.

Sesevo III –direktiivin mukainen kohde on otettu kaavaluonnoksessa huomioon.

Kirkkosaarella sijaitsevat kolme arvokasta niittykohdetta Santun, Punnosen ja Kamanan niityt on osoitettu kaavassa luo-merkinnällä.

Maakuntakaavan kulttuuriympäristömääräyksen mukaiset tunnetut muinaisjäännökset selvitetään tarkemmin ennen kaavaehdotusvaihetta tehtävässä arkeologisessa selvityksessä, jonka tulokset tullaan ottamaan huomioon kaavaehdotuksessa.

Keurusselän vesiretkeilyreitti on otettu kaavaluonnoksessa huomioon.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Liikenne

Kaavaluonnoksessa on esitetty keskustatoimintojen aluemerkinällä laajempaa aluetta valtatie ympäristössä. Masterplan-hankkeen yhteydessä hahmoteltu uuden matkakeskuksen siirto tien ja radan väliselle alueelle on sittemmin osoittautunut epätodennäköiseksi ja kortteliin olisi mahdollisesti sijoittumassa ainoastaan kaupallista toimintaa. Tämän vuoksi on kulkuyhteyksien osalta olennaista ottaa huomioon toimivuuden ja turvallisuuden lisäksi myös eri toimijoiden tasapuolisuus. Viereisten korttelienkin kulkuyhteydet on ratkaistu katuyhteyksien kautta, mikä tulee pitää lähtökohtana myös tämän alueen yhteydessä.

Liikenneselvityksessä tulee esittää myös nykytilanteen toimivuustarkastelu, jolloin sitä voidaan verrata myös koettuun nykytilanteeseen ja arvioida sitä kautta menetelmän luotettavuutta. Ehdotettujen kehittämistoimenpiteiden osalta tulee tarkentaa arviointia koskien vaikuttavuutta liikenteen ja liittymien toimivuuteen.

Toimivuudeltaan heikoimmaksi liittymäksi on todettu valtatie ja kantatie itäinen liittymä, jonka palvelutaso T-liittymänä vuonna 2040 on tarkastelun perusteella erittäin huono/ei toimi. Kyseisen liittymän parantamisesta kiertoliittymäksi on tehty aluevaraussuunnitelma vuonna 2005. ELY-keskuksella on tiedossa kyseisen liittymän tilanne ja tarve jatkosuunnittelulle.

Rautatieaseman kiertoliittymän toimivuus on ennustetilanteessa tarkastelujen perusteella niin ikään erittäin huono/ ei toimi. Liittymän parantamiseksi on esitetty idän suunnasta oikealle kääntyville omaa kaistaa, mutta tämän vaikuttavuutta tai riittävyttä kiertoliittymän toimivuuden parantamiseksi ei ole tutkittu.

Liikenneselvityksen mukaan Rauhalan kiertoliittymä on ennustetilanteessa 2040 toimivuudeltaan luokassa huono. Toimivuustarkasteluista ei käy ilmi liittymien toimivuus tilanteessa, jossa suoraa liittymää valtatielle ei toteuteta lainkaan.

Kaavaselostuksessa tai liikenneselvityksessä ei ole nostettu esiin Masterplan-hankkeen yhteydessä Sitowise Oy:n laatimaa toimivuustarkastelua, jonka mukaan ko. kiertoliittymä ja Kangasmannilantien liittymät ovat toimivuudeltaan erittäin hyviä vuonna 2030, vaikka uusien palvelujen liikennemäärätuotosta kasvatettaisiin 20% varsinaiseen ennusteeseen nähden. Kaikkien liittymien palvelutaso simuloinnin mukaan pysyvän luokassa A-erittäin hyvä, riippumatta siitä toteutetaanko valtatielle uusi suuntaisliittymä vai ei. Ero on erittäin merkittävä verrattuna liikenneselvityksen toimivuustarkasteluun. Ennustevuosi tarkasteluissa on eri, mutta ennusteliikennemäärissä erot ovat kaikilta osin suhteellisen pieniä. Selvitysten luotettavuuden parantamiseksi tulee arvioida, mistä näin merkittävät erot johtuvat ja peilata nykytilanteesta tehtyä mallinnusta käytännössä todettuun. On lisäksi tarpeen pyrkiä etsimään Kangasmannilantielle pienempiä parannuskeinoja (esim. kaistoitukset), joilla kiertoliittymän ja katuliittymien toimivuutta voitaisiin turvata.

Kantatien 58:n etelän suunnan sisääntulojaksolle on esitetty kahta uutta kiertoliittymää paitsi parantamaan nelihaaraliittymien palvelutasoa ja turvallisuutta, myös hillitsemään ajonopeuksia kyseisellä tieosuudella. ELY-keskus suhtautuu kiertoliittymien tarpeeseen varauksin, kuten on jo Yliahon asemakaavan osalta tuonut esiin. Yliahontien ja Lapinsalmentien liittymä on liikenne-ennusteen 2040 tilanteessakin arvioitu toimivuudeltaan hyväksi ja Mäntymäentie-Ronkavuorentie tyydyttäväksi. Liikenneselvityksessä ja kaavaselostuksessa on nostettu esiin myös taajaman sisääntulojaksojen korostaminen liikenneturvallisuustoimenpiteenä. Taajamasisääntulojen osalta olisi hyvä pohtia myös muita kustannustehokkaampia ”porttikeinoja” kiertoliittymien vaihtoehtoksi.

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden valtatie 23 ylitystarpeet ja puutteet on nostettu esille erityisesti Megamarketin, Tervan alueen, liikenneaseman ja Kivelän kohdalla. Mikäli radan varteen osoitetulle keskustatoimintojen alueelle asemakaavoitetaan em. liikenneasema, saattaa sattumanvaraisten valtatie ylitysten tarve lisääntyä nykytilanteesta vielä merkittävästi, koska kyseiselle alueelle ei ole suunniteltu toteutettavaksi nykyistä suurempaa jalankulku- ja pyöräily-yhteyttä vaan kulkuyhteys muodostuu nykyisen Rauhalan kiertoliittymässä sijaitsevan alikulun kautta. Yhteyspuutteelle on etsitty ratkaisua Masterplan-hankkeen yhteydessä, jossa ainoaksi toimenpiteeksi esitettiin valtatie poikittaisen jalankulun ja pyöräilyn rakenteellista estämistä esimerkiksi keskikaiteella. Keskustatoimintojen alueella voidaan katsoa jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien ja turvallisuuden olevan hyvin keskeinen asia. Tältä osin kaavan vaikutustenarviointia tulee täydentää. Ensisijaisesti kulkuyhteydet tulisivat järjestää riittäviksi, jolloin tarvetta oikoreiteille ei synny. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee kuitenkin ilmeisen liikenneturvallisuusriskin aiheuttavien valtatie ylittävien oikoreittien estäminen varmistaa ja huomioida esim. alueen kaavamääräyksessä.

Jalankulun ja pyöräilyn verkolle voisi harkita kaavakarttaan erillistä uusi ohjeellinen jalankulku- ja pyöräilyväylä -merkintää, jolloin olemassa olevat yhteydet erottuisivat tulevaisuuden tarpeista.

Kaavaselostuksessa on esitetty Masterplan-hankkeen yhteydessä tehty rautatieasemalle sijoittuvan liityntäpysäköintialueen suunnitelma. Liityntäpysäköintitarpeita on pohdittu myös muissa yhteyksissä ja mm. kantatie 58 ja valtatie 23 liittymään on laadittu rakentamissuunnitelma pyörien liityntäpysäköintikatoksesta. Yleiskaavan yhteydessä on tarpeen pohtia koko suunnittelualueen osalta tarpeita liityntäpysäköinnille (autot ja pyörät). Liityntäpysäköintitarpeet on hyvä merkitä myös yleiskaavaan.

Kaavaluonnoksessa käytetty vuoden 2012 EU-meluselvitys on sen hetkisen tilanteen toteava. Kaavaa varten tulee laatia meluselvitys, jonka pohjana käytetään tavoitevuoden 2040 liikenne-ennustetta. Meluselvityksen pohjalta kaavaan voidaan asettaa tarvittavat kaavamääräykset melun hallinnasta. Samalla selvitys toimii lähtötietona alueen asemakaavoituksessa – sekä olemassa olevien asuinalueiden uudisrakennus- ja

peruskorjaushankkeissa. Merkitsevän melualueen rajan nostaminen näkyviin kaavakartalle on selkeä tapa varmistaa, että melutasot tulevat kaavaa toteutettaessa huomioitua. Valtatien melualueelle jäävät viheralueet tulee osoittaa virkistysaluemerkinnän sijaan suojaviheralueena, koska alueilla eivät täyty virkistysalueille annetut valtioneuvoston periaatepäätöksen melun ohjearvot.

Kaavakartalle on osoitettu useita moottorikelkkareittejä, joista yksi risteää kantatien kanssa ja toinen mahdollisesti valtatieen kanssa kaava-alueen ulkopuolella. Reittien osalta vaikutustenarviointia tulee täydentää ja tutkia, kuinka reitin risteämät maanteiden kanssa on turvallisesti toteutettavissa.

Lapinsalmentie/Kangasmannilantie on kaavakartalla seututie/pääkatumerkinnällä, vaikka on nykyisellään osin katu ja osin edelleen yhdystie.

Vastine:

Kaavaselostuksessa esitetyt Keuruun vanhan keskustan masterplan -hankkeen mukaiset liikennejärjestelyt (kuva 5.3, asemanseudun ja ympäristön kehittämislunnot) eivät ole jatkosuunnittelua sitovia. Radan ja vt:n 23 väliselle alueelle kaavaillun liikekeskuksen liittymä- ratkaisuja ja kevytliikenteen yhteyksiä olisi luontevaa tutkia asemakaavoitusta varten tarvittavassa liikenneselvityksessä.

Liittymien nykytilanteen toimivuustarkastelu on esitetty liikenneselvityksen kohdassa 1.1.3., missä vt:n 23 kiertoliittymien toimivuus on todettu riittäväksi. Sitowise Oy:n masterplan-hankkeessa tehdyt liittymien toimivuustarkastelujen tiedot on lisätty kaavaselostukseen. Erot liikenneselvityksen tuloksiin verrattuna johtuvat erilaisista lähtötiedoista (liittymien liikennevirrat) ja käytetyistä toimivuustarkasteluohjelmista.

Liikenneselvitystä (ja kaavaselostusta) on päivitetty tekemällä Rauhalan ja rautatieaseman kiertoliittymien toimivuustarkastelut uusiin perjantai-iltapäivän liittymälaskentoihin perustuen. Tarkasteluissa on mukana myös vaihtoehto, jossa liikekeskuksen alueelta ei ole suoraa liittymää vt:lle 23. Tulosten mukaan liittymät voivat toimia vuoden 2040 tilanteessa ilman erityisiä ongelmia. Molempien kapasiteetti olisi riittävä vielä tilanteessa, missä kaikkia liikennevirtoja kasvatettaisiin 20 % (herkkyystarkastelu).

Kaavaselostuksen kuvassa 5.5 esitetyt kantatien 58 kiertoliittymäjärjestelyt (lähde: Ramboll Finland Oy 2013. Tervan asemakaavan liikenneselvitys) eivät ole jatkosuunnittelua sitovia. Kantatien parantamissuunnittelu soveltuu yleiskaavoitusta luontevammin tien esi- tai

Kaavassa on osoitettu uusi julkisen liikenteen vaihtopaikka (linja-autoasema) rautatieaseman länsipuoliselle liikekeskus Mainion alueelle. Liityntäpysäköinnin mahdollisuudet paranevat merkittävästi, kun rautatieaseman paikkojen ohella käyttöön tulevat myös liikekeskuksen uudet autojen ja pyörien pysäköintialueet. Liikekeskuksen kohdalle valtatieen eteläpuolelle on merkitty uusi kiertoliittymien välinen jalankulku- ja pyörätie.

Valtatielle 23 on tehty lausunnossa edellytetty meluselvitys, jonka tulokset on esitetty kaavaselostuksessa. Viheralueet, joilla virkistysalueille annetut valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaiset melun ohjearvot eivät täyty, on osoitettu kaavassa virkistysaluemerkinnän sijaan suojaviheralueina. Kaavakartan luettavuuden säilyttämiseksi sille ei ole merkitty meluvyöhykkeen rajaa.

Moottorikelkkareittien ja pääväylien risteämäkohtien turvallisuutta on selvitetty ja kaavakarttaan on tehty tarpeelliseksi nähdyt reittimuutokset.

Lapinsalmentie/Kangasmannilantien virheellinen kaavamerkintä on korjattu.

Luonto

Virkistyskäytön edellytysten vahvistaminen kaavaratkaisun kautta on erittäin kannatettava tavoite. Laajan virkistysalueverkoston osoittaminen tukee myös luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen tavoitetta.

Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Kaavaa laadittaessa selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Luontoarvojen riittävä selvittäminen on olennainen asia kaavaratkaisun luontovaikutusten arvioimiseksi. Vuonna 2017 laadittu luontoselvitys on kohdistettu vain kolmelle osa-alueelle, joille kohdistuu eniten maankäytön muutoksia. Kyseiset alueet kattavat varsin pienen osan kaava-alueesta. Isolla osalla kaava-alueesta ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä asemakaavaa eikä alueelta ole aiempia kaavoitukseen liittyviä luontoselvityksiä. Kaavaan osoitetuilta täydennys- ja korvausrakentamis-alueilta ei ole tehty luontoselvityksiä. Näitä alueita ovat ainakin entisen varuskunta-alueen yhteyteen Viikinlahdelle osoitettu asuntoalue (A) ja Varissaaren eteläpuolelle osoitettu pientalovaltainen asuntoalue (AP).

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan koko kaava-alueelta tulee koota olemassa oleva luontoarvoihin liittyvä lähtötieto/tausta-aineisto eli olemassa oleva laji- ja luontotyyppitieto alueelta tehdyistä luontoselvityksistä ja aineistolähteistä (Liite: Luonnon- ja maisemansuojelullisten paikkatietoaineistojen sijainnit, sekä mm. Laji.fi, TIIRA, metsävaratiedot metsälain erityisen tärkeistä elinympäristöistä jne). Kaava-alueella on lukuisia liito-oravan elinympäristöjä ja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joista suurin osa sijaitsee kaavaluonnoksen virkistyskäyttöalueilla, mutta joiden sijainnista on oltava tietoisia esimerkiksi tilanteissa, joissa kulkuyhteydet on turvattava rakennettavien alueiden läpi. Esimerkiksi Viikinlahdella on liito-oravan kulkuyhteystarve Morrinojan suunnasta Pirttiniemeen ja Papuvuorelle. Tämä tulee huomioida ekologisena yhteystarpeena tai muuna kulkuyhteystarpeen osoittavana merkintänä kaavassa.

Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta, joten myös siitä näkökulmasta yleiskaavaa valmisteltaessa on oltava riittävällä tasolla tietoinen luontoarvoista ja ne on myös osoitettava kaavassa. Esimerkiksi Ketvelrannan alueelle (Juurikkaniemen alue) on yleiskaavassa merkitty uutena ja olennaisesti muuttuvana alueena pientalovaltainen asuntoalue (AP), jonka alueelta on tiedossa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. AP-alueen osoittaminen kaavaan on ristiriidassa lakisääteisesti suojeltavien liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen turvaamisvaateen kanssa ja aiheuttaa ristiriidan sen seikan kanssa, että yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta.

Muutama kommentti tausta-aineistossa olevasta vuonna 2017 tehdystä luontoselvityksestä:

Luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisten luontotyyppien lisäksi on kartoitettu uhanalaiset luontotyypit sekä muut arvokkaat elinympäristöt. Muiden kuin lakisääteisten luontotyyppien osalta on käytetty luontotyyppien määrittämisessä ja luokittelussa ”Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt” julkaisua (Meriluoto & Soininen, 1998). Nykyisin relevantti luontotyyppien luokitteluun, määrittämiseen ja uhanalaisuusluokitukseen ohjaava opas on Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 -julkaisu.

Liito-oravan osalta maastotöiden menetelmäkuvaus on suppea ja antaa kuvan varsin ylimalkaisesta selvittämisestä. Esim. pesien selvittämisestä ei ole mainintaa. Liito-oravan todetaan selvityksessä olevan silmälläpidettävä laji. Tuoreimman uhanalaisuusarvioinnin mukaan liito-orava on uhanalainen vaarantunut laji.

Uhanalaisten lajien tiedot ovat Hertasta vuodelta 2017. Tiedot on syytä päivittää.

Metsälakikohteissa on tapahtunut muutoksia luontoselvityksen jälkeen. Esim. Pöyhölänniemen alueen kohde 2 on laajentunut huomattavasti. Metsälakikohteiden tietojen päivittäminen on tarpeen.

Luontoselvityksestä ja kaavaselistuksesta ei käy ilmi, että Keurusselällä on maakunnallisesti arvokas linnustoalue (MAALI), johon kuuluu myös kaava-alueen saaria ja rantojen osia. (https://keskisuomi.fi/wp-content/uploads/2020/09/24730-SSLTY_MAALI_raportti_Suomenselan_K-S_kunnat.pdf).

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että kaavaselistuksen lähdeaineistoksi on syytä liittää yleiskaava-alueelta tehdyt asemakaavahankkeisiin liittyneet luonto- ja maisemaselvitykset.

Kaavaselistuksen lähtötiedot (2.4) alueen luonnonympäristöstä, erityisesti kasvillisuudesta ja eläimistöstä, ovat hyvin puutteelliset ja kattavat oikeastaan vain luontoselvityksessä selvitetty kolme osa-aluetta.

Ympäristövaikutuksista luontovaikutusten arviointi kaavaselistuksessa on riittämätön.

Yleiskaava-alueelta tiedossa olevia tiukasti suojeltuja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien (liito-orava) elinympäristöjä / lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole osoitettu kaavassa. Tämä koskee niin luontoselvityksessä osoitettuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja kuin kaava-alueella olevia lukuisia muuta kautta tiedossa olevia liito-oravapaikkoja, joita ei tämän kaavan valmistelussa ole koottu. Liito-oravakohteet tulee osoittaa monimuotoisuusarvokohteina (luo) tai vastaavina informatiivisina ja maankäyttöä ohjaavina kaavamerkintöinä ja -määräyksinä.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja / elinympäristöjä ei ole osoitettu esimerkiksi seuraaville kohteille:

- Pöyhölänniemen VL ja VL/s -alueet
- Kivelänvuoren VR-alue
- Kurkiniemen MU-alue, Kirkkosaaren ja Isosaaren VR-alueet
- Koivuniemen koillis- ja itäpuolen M- ja ET-alueet
- Lapinmäen VL-alue
- Museon ympäristön VL- ja AK-alueet
- Pirttiniemen VL-alue, Papuvuoren VL-alue, Morrinojan
- ympäristön VR-alue, Haitonsalmen pohjoispuolen VL-alue
- Ketvelniemen AP- ja VR-alueet
- Karjolan-Kivelän VR- ja MU-alueet

Ketveleen harjukannaksen luonnonsuojelualuetta ei ole osoitettu kaavassa vaan alue on suojaviheralueena (EV). Luonnonsuojelualue tulee merkitä kaavaan luonnonsuojelualueena, ei suojaviheralueena.

Vastine:

Osayleiskaavaa varten on laadittu koko kaava-aluetta koskeva uusi luontoselvitys, joka kattaa myös lausunnossa esiin tuodut lisäselvityksiä tarvitsevat kohteet. Selvityksen tulokset on otettu uudessa kaavaluonnoksessa huomioon mm. merkitsemällä kaavakartalle erikseen arvokkaat metsäluontokohteet, metsälain 10 §:n mukaiset kohteet ja liito-oravan elinympäristöt.

Liito-oravan elinympäristöt on merkitty kaavaan luontoselvityksen tulosten mukaisesti. Lausunnossa mainittu Kurkiniemen liito-oravareviiri vaikuttaa luontoselvityksen tekijän mukaan kadonneen metsähakkuiden jälkeen. Tilanne on ollut sama jo vuonna 2017, jolloin liito-oravatilannetta on selvitetty tarkemmin.

Ketvelrannan alueelle suunniteltua uutta pientalovaltaista asuntoaluetta (AP) on uusimmassa kaavaluonnoksessa pienennetty siten, että tunnistettu liito-oravan elinympäristö jää sen ulkopuolelle. Ranta-alueiden viheryhteydet, joita liito-oravat voivat käyttää reittinään, osoitetaan Keuruulla tarvittaessa asemakaavoissa.

Ketveleen harjukannaksen luonnonsuojelualue on osoitettu kaavassa SL-merkinnällä.

Maisema

Maisemaselvityksen kartassa, jossa on rajattu maisemallisesti merkittävimmät kokonaisuudet, ei ole rajattu yhtään luonnonmaisemaa. Yleisesti selvityksessä todetaan, että rantojen rakentamattomuus on arvo, jota kaavan laadinnassa tulee vaalia, mutta kuitenkin maisemallisesti arvokkaimpia rantametsiä ei ole tunnistettu ja osoitettu. Selvityksessä myös todetaan, että rantamaisemien kehittämiseen, suunnitteluun ja hoitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi virkistymetsistä todetaan, että niillä rakentamista tulee välttää. Kaavassa olisi syytä selvittää ja merkitä myös merkittävimmät luonnonmaisema-alueet, erityisesti kun uusia asuinalueita ja rakentamattomia loma-asuntoalueita (pohjautuen vanhaan Keurusselän oikeusvaikutuksettomaan rantaosayleiskaavaan) osoitetaan kaavassa. Tärkeimpien luonnonmaisemien tunnistaminen on tärkeää, jotta voidaan arvioida uuden rakentamisen sovittamista maisemaan parhaalla mahdollisella tavalla. Tärkeimpiä luonnonmaisemia on tunnistettu ja osoitettu eri asemakaavoissa, mutta ne kattavat vain osan yleiskaavan alueesta.

Kaavan suunnittelumääräyksissä tulisi ohjata rantametsien hoitoa maisemaa säilyttävällä tavalla. Myös rantaan sijoittuvien asuinalueiden ja loma-asumisen osalta olisi hyvä turvata rannan ja asutuksen väliin jäävä riittävä suojapuusto. Juurikkaniemen sairaala-alueelle on osoitettu merkintä AP sekä uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet -merkintä. Juurikkaniemen sairaala on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja rakennukset ovat suojeltu asemakaavassa. Kaavaselostuksen mukaan niiden purkamista ja uuden asuinalueen rakentamista niiden paikalle suunnitellaan. Alue on osoitettu maisemaselvityksessä maisemallisesti merkittävänä kokonaisuutena. Siinä todetaan myös, että rakentamattomia rantoja tulee vaalia selvitysalueella. Alueen asemakaavassa rantaan on osoitettu maisemallisesti arvokas alue. Suunnitellun uuden asuinalueen kohdalla maisema muuttuisi rakentamisen seurauksena merkittävästi.

Maisemaselvityksessä todetaan, että kaava-alueella ei esiinny perinnebiotooppeja. Selvityksen jälkeen vuonna 2019 Keski-Suomen ELY-keskus on inventoinut Keuruun keskustan alueelta kolme pienialaista niittyä. Nämä olisi syytä merkitä kaavakarttaan. Keuruun seurakunnan omistamilla mailla sijaitseva Kamaran niitty on uuselinympäristönä inventoitu, mutta niittykasvilajistoltaan arvokas alue. Keuruun vanhan kirkon lähellä sijaitsee paikallisesti arvokas perinnemaisemakokonaisuus Punnoson niitty ja Santun niitty.

Vastine:

Luonnonmaisemakysymykset on otettu kaavaluonnoksessa monessa mielessä huomioon. Aihetta on käsitelty kaavaselostuksen kohdassa 3.2.5 ja siihen sisältyvässä kaupunkikuva-analyysissä, missä on keskeisten maisemanäkymien ohella esitetty esimerkiksi tärkeimmät erityismaisema-alueet ja maiseman muutosalueet (väliaikaiset maisemahäiriöt). Yleiskaavassa on runsaasti metsien rasterimerkintöjä, jotka turvaavat osaltaan myös arvokkaiden rakentamattomien rantamaisemien säilymistä. Keuruulla rantavyöhykkeet on lisäksi erikseen määritelty asemakaavoissa, joten yleiskaavassa riittää niitä koskeva yleismääräys, jolla voidaan turvata niin luonto- kuin maisema-arvotkin.

Juurikkaniemen sairaalan omistava Keski-Suomen hyvinvointialue on teettänyt sairaalarakennuksesta asbestikartoituksen ja haitta-ainetutkimuksen sekä rakennusteknisen kuntotutkimuksen. Selvityksissä rakennuksessa on havaittu sekä

asbestia että PAH-yhdisteitä. Kiinteistö on myös vaikeasti uudiskäyttöön muunnettavissa ja siinä on runsaasti kosteusteknisiä puutteita ja laaja-alaisia mikrobivaurioita. Selvitysten laatija WSP Finland Oy toteaa, ettei rakennuksen kunnostaminen uusiokäyttöön ole taloudellisesti järkevää, sillä korjauskustannukset nousisivat hyvin todennäköisesti uudisrakentamista korkeammiksi, ja suosittelee selvityksessään sen purkamista.

Lausunnossa mainitut perinnemaisemakokonaisuudet Santun, Punnosen ja Kamanan niityt on osoitettu kaavassa luo-merkinnällä.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty Juurikkaniemen sairaala-alueen maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö pientaloalueeksi (AP). Voimassa olevassa asemakaavassa sairaalarakennukset on määrätty suojeltaviksi. Yleispiirteisessä kaavamerkinnässä ei ole esitetty rakennusten tai alueen suojelemista. Kaavaselostuksessa on todettu, että ”Juurikkaniemen sairaalan rakennuksille ei ole löydetty soveltuvaa uutta käyttötarkoitusta eikä käyttäjää ja/tai ylläpitäjää. Osayleiskaavassa alue onkin osoitettu pientalorakentamiseen (AP), mihin se sijaintinsa ja luonteensa puolesta soveltuu hyvin.” Lisäksi kaavaluonnoksessa on todettu, että ”Juurikkaniemen rakennettuun ympäristöön yleiskaavan ratkaisu vaikuttaa myönteisesti, kun lakkautetun sairaalan tilalle muodostuu uusi pientaloalue. Ympäristöllisesti heikoin vaihtoehto olisi, jos ilman uutta käyttötarkoitusta jääneiden sairaalarakennusten ja ympäristön annettaisiin vain jatkaa rapistumistaan.” Ketvelniemen asemakaavahankkeissa alueella on suunniteltu pientaloaluetta siten, että suojellut rakennukset purettaisiin.

Kunnan tulee täsmentää yleiskaavamerkintää Juurikkaniemen AP-alueen kohdalta ja selvittää kaavaratkaisun vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön. Kaavamerkinnän ja kaavaselostuksen perusteella voidaan todeta, että yleiskaavaratkaisu, jossa aluetta ja sillä esitettyjä rakennuksia ei ole esitetty suojeltavaksi, ja jossa esitetty kaavaratkaisu johtaisi rakennusten purkamiseen, on yleiskaavalle säädettyjen rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisperiaatteiden vastainen. Kaavassa esitettyjen perusteluiden mukaan rakennusten suojeluarvoa ei ole menetetty. Yleiskaavan ohjausvaikutuksen mukaisesti laadittava asemakaava olisi ELY-keskuksen arvion mukaan myös rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisperiaatteen ja hävittämiskiellon vastainen. Kaavassa ei ole myöskään esitetty selvitystä, jonka perusteella rakennusten suojelemisesta aiheutuisi kohtuutonta haittaa.

Osayleiskaava-alueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä; Keuruun vanha keskusta ja Otavan kirjapainokylä. Molempien alueiden rajauksia on kaavaselostuksen mukaan tarkennettu Museoviraston laatimaan inventointiin verrattuna. Aluerajausten tarkennukset tulee perustella kaavaselostuksessa.

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt on esitetty kaavaselostuksessa. Kohteet on myös syytä merkitä kaavakartalle asianmukaisin merkinnöin. Kuvanäyttämön osalta, mikäli purkamislupa on saanut lainvoiman, merkintää ei tarvita.

Paikallisesti merkittävien kohteiden osalta voi käyttää harkintaa. Kohteiden esittäminen selostuksen liitekartalla lisäisi havainnollisuutta ja edistäisi kohteiden huomioimista jatkosuunnittelussa.

Vastine:

Juurikkaniemen sairaalan rakennukset ovat nykyisessä asemakaavassa suojeltuja, mutta alueen tekeillä olevan kaavakaavamuutoksen yhtenä tavoitteena on suojelun purkaminen. Omistaja Keski-Suomen hyvinvointialue on teettänyt sairaalasta asbestikartoituksen ja haitta-ainetutkimuksen sekä rakennusteknisen kuntotutkimuksen (WSP Finland Oy 2024). Asbestikartoituksessa rakennuksessa

havaittiin asbestia sekä sisä- että ulkotiloissa. Haitta-aineista tutkittiin PAH-yhdisteet, joita havaittiin yhdessä rakennuksen osassa.

Rakennusteknisen kuntotutkimuksen mukaan sairaalarakennuksen muodot ja mitat ovat sellaiset, että tilat ovat uuteen käyttötarkoitukseen vaikeasti muunneltavissa. Rakenteissa havaittiin nykymääräyksiin nähden merkittäviä kosteusteknisiä puutteita ja laaja-alaisia mikrobivaurioita. Ongelmia esiintyi mm. alapohja- ja ulkoseinärakenteissa sekä välipohjissa. Vesikatteen uusiminen todettiin tarpeelliseksi.

Juurikkaniemen sairaalan rakennuksille ei ole löydetty soveltuvaa uutta käyttötarkoitusta eikä käyttäjää ja/tai ylläpitäjää. Osayleiskaavaluonnoksessa alue on osoitettu pientalorakentamiseen (AP), mihin se sijaintinsa ja luonteensa puolesta soveltuu hyvin. Sairaalan kuntoa selvittänyt WSP Finland Oy toteaa, ettei rakennuksen kunnostaminen uusiokäyttöön ole taloudellisesti järkevää, sillä korjauskustannukset nousisivat hyvin todennäköisesti uudisrakentamista korkeammiksi, ja suosittelee selvityksessään sen purkamista.

Ympäristöministeriön muistion VN/7642/2020-YM-1 mukaan ”Yleis- ja asemakaavoituksessa aluerajauksia on usein tarpeen täsmentää suunnittelutarkkuuden kasvaessa. Oleelliset muutokset tulee perustella ja käsitellä viranomaisneuvottelussa tai olemalla muutoin yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä Museovirastoon tai alueelliseen vastuumuseoon.” Kaavoittaja katsoo, että osayleiskaavaprosessi siihen sisältyvine neuvotteluineen vastaa em. muistiossa mainittua yhteydenpitotarvetta Keski-Suomen ELY-keskukseen ja Keski-Suomen museoon.

Keuruun keskustan RKY-alueiden rajaukset on Museoviraston tekemässä inventoinnissa määritelty yleispiirteisesti. Kaavaluonnosta laadittaessa on arvioitu, että rajauksia on mahdollista tarkistaa siten, että näihin alueisiin sisällytetään pelkästään varsinaiset rakennetut kulttuuriympäristökokonaisuudet ilman niiden ulkopuolisia rakentamattomia alueita. RKY-alueet on esitetty luonnoksessa rasteroituna ilman tarkkaa viivarajausta.

Keuruun vanhan keskustan RKY-aluerajaus on määritelty aikanaan siten, että siihen ovat tulleet mukaan myös rautatieaseman itäpuolinen rakentamaton metsäalue ja lounaispuolinen rakentamaton alue. Kirkon koillispuolella sijaitseva Kuvanäyttämö on jo purettu, minkä vuoksi RKY-alue on tällä kohtaa supistettavissa. Ei muutosta kaavaluonnokseen.

Museoviraston inventoinnin mukaiseen Otavan kirjapainokylän RKY-aluerajaukseen on sisällytetty runsaasti maa- ja metsätalouskäytössä olevia alueita. Kaavakartalla RKY-alue on esitetty vain varsinaista rakennettua ympäristöä koskevana. Ei muutosta kaavaluonnokseen.

Maakunnallisesti arvokkaista rakennuksista kaavakartalla on osoitettu vain hotelli Keurusselän vanha osa ja entinen kunnantoimisto (ns. Lapin talo) eli kohteet, joiden suojelu on paikalliset resurssit huomioon ottaen mahdollista. Hotellialueen uudempien osien, lämpövoimalan ja nyt päiväkotina toimivan niin sanotun Lapintalon päiväkodin alueiden kaavamerkinnot ovat niiden nykyistä käyttötarkoitusta vastaavat. Entiselle varuskunta-alueelle on sijoittunut useita yrityksiä, jotka toiminnallaan vastaavat parhaiten rakennetun ympäristön säilymisestä. Osa kiinteistöistä on kuitenkin vajaakäytössä tai käyttämättömänä.

Muuta

Osayleiskaavassa on esitetty Keurusselän rantaosayleiskaavan loma-asuntoalueet ilmeisesti sellaisenaan. Kyseinen rantaosayleiskaava on oikeusvaikutukseton. Nyt laadittavassa osayleiskaavassa ei ole määrätty, että yleiskaavaa voitaisiin käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena miltään osin. Jää epäselväksi, mitä ratkaisulla tavoitellaan. Jos tavoitteena on yleiskaava, jonka perusteella voitaisiin myöntää rakennuslupia ko. alueen loma-asunnoille, tulee kaavaratkaisun perustua maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaavaan mitoittukseen ja kantatilaselvitykseen. Muussa tapauksessa tulee harkita alueen rajaamista nyt tekeillä olevan osayleiskaavan ulkopuolelle.

Vastine:

Lausunnossa mainitut kaavan eteläosan loma-asuntoalueet eivät ole peräisin vuoden 2015 rantaosayleiskaavasta, vaan ranta-asemakaavasta, missä rakennusoikeuskysymykset on jo selvitetty. Keskustan osayleiskaavaa ei myöskään ole tarkoitus käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Ei muutosta kaavaluonnokseen.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto pitää kaava-alueen metsien ketjuttamista VL-, VR- ja MU-alueina myönteisenä ja tavoitetta ulkoilulain mukaisen retkeilyalueen perustamisesta erittäin kannatettavana.

Osayleiskaavan laatimisen yhteydessä on luontoselvitys tehty Pöyhölän, Kivelänvuoren ja Lapinkankaan alueilla, joille oli suunniteltu mahdollista uutta rakentamista. Sen sijaan esimerkiksi teollisuusalueiden laajennusalueilla selvitystä ei ole tehty. eikä kaavaselostuksesta tai luontoselvityksestä ilmene, että osayleiskaava-alueelta aikaisemmin tehtyjä luontoselvityksiä olisi otettu osayleiskaavan laadinnassa huomioon. Näitä selvityksiä ovat esimerkiksi Ari ja Matti Aallon laatima ”Keuruun varuskunta-alueen linnusto- ja liito-oravaselvitys 2015” ja Risto Sulkavan ja Matti Aallon vuonna 2008 tekemä muun muassa Karjolan metsäalueet sisältävä luontoselvitys. Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston näkemyksen mukaan tulisi arvioida, onko kaavoituksen yhteydessä tehty luontoselvitys riittävä ja onko osayleiskaava-alueen luontoarvot otettu kaavamerkinnöissä riittävästi huomioon.

Uusista asuinalueista ei ole huomautettavaa lukuun ottamatta Pöyhölän varausta. Keuruun Jaakonsuon jätevedenpuhdistamon jätevedet johdetaan hieman Pöyhölän uuden AP-alueen yläpuolelle Vennänlahteen, josta hapetuslaitteen ohjaamina edelleen syvemmälle. Jätevedet kulkeutuvat alavirtaan Keurusselälle kahta reittiä: toinen suunta on suoraan etelään Kaunissaaren itäpuolitse ja toinen Källin saaren pohjoispuolitse Kaunissaaren länsipuolelle eli Pöyhölän editse. Myös Kaunissaaren länsipuolella on lievää jätevesien vaikutusta ollut havaittavissa. Vesi on kuitenkin hyvin sekoittunutta ja virtaa todennäköisimmin melko kaukana rannasta olevassa syvänteessä. Ulosteperäisten bakteerien mahdollisen esiintymisen tarkastelusta ei ole mainintaa luonnoksessa.

Vastine:

Osayleiskaavaa varten on tehty aiempia selvityksiä täydentävä uusi luontoselvitys, jonka tulokset on otettu uudessa kaavaluonnoksessa huomioon mm. merkitsemällä kaavakartalle erikseen arvokkaat metsäluontokohteet, metsälain 10 §:n mukaiset kohteet ja liito-oravan elinympäristöt.

Kaavaselostukseen on lisätty tiedot Jaakonsuon jätevedenpuhdistamon vuosien 2019 – 2023 vesistötarkkailun tuloksista, joiden mukaan Keurusselän vesi täyttää erinomaisen uimaveden laatuvaatimukset. Havaitut suolistoperäisten enterokokkibakteerien pitoisuudet ovat olleet enimmilläänkin vain 15 pmy/mpn/100 ml, kun sisämaan uimavesien erinomaisen laadun yläraja on 200 pmy/mpn/100 ml. Kolibakteerien

(escherichia coli) pitoisuuksien tulee olla alle 500 pmy/mpn/100 ml, jotta vesi luokiteltaisiin erinomaiseksi uimavedeksi. Keurusselän vesi täyttää nämä vaatimukset, sillä suurimmat havaitut pitoisuudet ovat olleet 33 pmy/mpn/100 ml. Yksi tarkkailun kolmesta näytteenottopisteestä sijaitsee Pöyhölän uuden AP-alueen ja Kaunissaaren välissä.

Metsähallitus

Metsähallituksen alueet on osoitettu kaavassa VR-alueeksi ja VL-alueeksi. Kaavaselostuksessa ja mahdollisesti -määräyksissä tulisi selventää, mitä näillä alueilla on mahdollista rakentaa tai kehittää. Metsähallitus katsoo, että asiaa tulisi tarkentaa ja kuvata kaavaselostuksessa ja mahdollisesti kaavamääräyksessäkin.

Metsähallituksen alueilla olevat toiminnot ja VR-merkinnän yhteensopivuus tulee tarkastella ja tehdä toimintojen ja kaavan aluevarausten ristiriitaisuuksien välttämiseksi tarpeelliset korjaukset.

VR-merkintä ulottuu liian lähelle ampumarataa aiheuttaen ristiriitoja ampumaratatoiminnan ja ohjatun virkistyskäytön välille ja estäen radan kehittämismahdollisuuksia. Rautatie, valtatie 23 ja maantie 348 pirstovat VR-aluetta ja ovat ristiriidassa retkeilyn järjestämisen kanssa. Radalle ei liene mahdollista järjestää ulkoilureittien tasoylifyksiä.

VR-merkintä on poistettava Kolhontien luoteispuolelta, koska siellä ei ole retkeily- tai ulkoreittejä. Merkintä on ristiriidassa olevan maankäytön (vapaan kelkkailun alue ja ralliautojen testausrata) kanssa ja alueelle pääsemiseksi tarvitaan hankalia tienylityksiä.

Kaava-alueella sijaitseva Pahalampi on vuokrattu alue ja puolustusvoimat käyttää sen ympäristöä edelleen harjoitustoiminnassaan. Puolustusvoimat lausuu kaavaluonnoksesta ja tarkentaa tarpeitaan kaavoitettavalla alueella.

Pirttiniemessä sijaitsevat sauna ja grillikatos sijaitsevat kaavaluonnoksen VL-alueella. Läheisen asuinalueen aluerajausta tulisi muuttaa siten, että ne olisivat tämän rajauksen sisäpuolella. Metsähallituksen mailta löytyisi myös rakentamiseen soveltuvia maita kuten esimerkiksi Perunniemen eteläkärki, jossa sijaitsee savusauna, laavu ja korsu. Kohde on jo tällä hetkellä rakennettu ympäristö ja kaavassa olisikin mahdollista nähdä se kehityskohteena ja osoittaa RM-alueena, mikä tukisi alueen virkistyskäyttöä. Peurunniemen kehittämisen tulisi perustua alueen olemassa oleviin rakenteisiin ja vahvuuksiin, joita on entisen varuskunta-alueen infra.

Metsähallitus merkittävänä maanomistajana toivoisi osallistavampaa kaavasuunnittelua. Se olisi myös toivonut kaavaluonnoksesta maanomistajatiedotetta, jotta olisi ajan tasalla kaavatyön etenemisestä.

Vastine:

Metsähallituksen alueita koskevat kaavamerkinnot selviävät toisaalta Keurusselän retkeilyalueen esiselvityksen ja toisaalta Metsähallituksen sekä maa- ja metsätalousministeriön kanssa käytävien neuvottelujen pohjalta. Kun retkeilyalue on muodostettu, sille tehdään tarkempi käyttö- ja hoitosuunnitelma.